

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova egy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnak.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikre még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Hol késik a mi polgári iskolánk?

K.-Vásárhely, 1890. február 5.

Kézdi-Vásárhely város polgárai soha sem késték meghozni az áldozatot, úgy humán, mint egyházi és kulturális célokra. Hazafiságukkal, áldozatkészségükkel megközelítőleg sem áll arányban a segély, mit felsőbb helyről méltán és minden habozás nélkül kiérdemelnek. Évek hosszú sora óta küzd, munkál azon, hogy a megye által létesített s államilag segélyezett felső népiskoláját 6 osztályu polgári fiúiskolává átalakítsa. Fájdalom nem sikerült. Szegény népünk intentioit a felsőbb körök megérteni nem akarják. A megyei közigazgatási bizottság, a törvényhatósági képviselő közgyűlés, ismerve K.-Vásárhely lakosainak az ipar pangása miatti nyomorát, birtokviszonyainak véghetetlen terhelő körülményeit: már rég kimondta volt, hogy a kézdí-vásárhelyi felső népiskolának polgári fiúiskolává leendő átalakítását, egy műasztalos tanműhely berendezését melegen pártolja s minél előbbi megvalósítására a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi miniszteriumot felkéri.

Mint tudjuk, meg is tette. Köszönet érte. De miért nem veszik figyelembe ott fenn e kérés: érteni, fel fogni képtelenek vagyunk.

A helyiség megvan, a tanerőkegy pár kivételével rendelkezésre állanak. Tehát csak pár ezer forint s K.-Vásárhely város és vidéke kisbirtokosai, törekvő iparosainak jó tanuló, haladni vágyó gyermekei, akár iparos, akár más pályán, könnyebb erővel és biztosabb sikerrel haladhatnak elő.

A megélhetés égető kérdése kinozza a törekvő emberiséget. A székely nép kitarító vaszorgalmának, éles eszének és ritka takarékos tulajdonságának köszönheti azt, hogy az annyi ezer felé eldarabolódó ősi birtokból úgy, a hogy, magát fentartani képes. Példák igazolják, hogy a tehetősebb gazdák bármily áldozattal is oda törekedtek, hogy fiaiknak nevelést adva, egyiket papi, más, jogi, orvosi stb. pályán helyezzék el s a lehetőleg csak egy számára tartsák fenn a kis ősi birtok művelését. De az idők, a viszonyok annyira vál-

toztak, a terhek úgy megsokasodtak, hogy a legjobb számításal is nehezen lehet előre haladni.

Ily körülmények között a szülő aggódva néz gyermeke jövője elé; igen, mert módjában nem állván, hogy a viszonyokkal arányosan növekedő terhes tanítási költséget messze vidéken viselhesse, mindeniket vagy mesterségre szorítja, vagy ha gazda, az eke szarvánál tartja. Különösen városunk és vidékünk lakói küzdenek ez állapottal, mert maholnap a mesteremberek egymástól nem tudnak élni. Egyre-másra vándorolnak ki Moldovába. A vidéki kisbirtokos ősi vagyona 4—5 felé oszlik s nyomorban tengődővé teszi az addig jobb életéhez szokott birtokost s szaporítja az eladósodott, elkeseredett lakosok számát. Ezt látva, tapasztalva, fel kell ébredjen bennünk ama hazafias érzés, mely kénytelen ez állapot türelhetlenségét őszintén bevallani és felhívni az intéző körök figyelmét arra, hogy itt tenni nemcsak szükség, hanem már talán kötelesség.

A meglevő felső népiskola önálló pályára nem képesít. Egy újabb miniszteri rendelet egyenjogúvá tette az algymnasiumokkal, 4 osztályu polgári iskolával stb., de ez — habár a multhoz képest haladás — nekünk nem elég. Városunk és vidékünk lakóinak oly iskola kellene, a honnan gyerekei egyenesen fizetéses hivatalba vagy állásba léphetnének ki. Mert arra módja vajmi kevésnek van, hogy az itteni tanfolyam bevégezése után gyermekét idegen helyen tovább képeztesse.

Ez idézi elő épen azt, hogy egy része, mint képezetlen iparos vagy mint féltudakos gazda, itthon marad és szaporítja azon önhittek számát, kiknek bölcsessége utólréhetetlen, akaraterejük ajóra hajthatatlan. E nemes tulajdonságukkal lényegesen befolyanak arra, hogy községükben a közjó előbbre ne menjen, a közművelődés ne terjedjen.

Kézdi-Vásárhely városának és népes vidékének egy 6 osztályu polgári fiúiskolára égető szüksége van. Ez lenne egyik megmentője az itt élő székely középosztálynak, részben meggátolója a mind nagyobb mérveket öltő székely kivándorlásnak. A IV. osztályt végző polgári iskolai növendékből lenne képzett, mivel iparos. A VI. osztályt végzett igyekvő székely fiuból lenne kitűnő írnok, kezelőtiszt, vasuti hivatalnok, a gyakorlati évek kitöltése után községi és körjegyző, postatiszt, számtiszt stb.

Ezen állásokon nézzük meg, Kézdi- vagy Orbaiból az egész hazában hány személy van. Bátran elmondhatjuk, nagyon kevés. Az egy körjegyzői állást foglalják el székely fiuk, a másokat kevés kivétellel szászok, zsidók, románok s más nemzetiségek. Nincs is ezek között annyi proletár népség, mert számos iskoláik alkalmat és tért nyitnak arra, hogy nyert képzettségük szerint édes hazánk bármelyik részében állást foglaljanak.

Városunk és vidékünk elől e tér el van zárva, nagy áldozatokat a cél elérésére hozni képtelen, s más, mint látjuk, érdekében nem tesz semmit. Ma is ott állunk, a hol 40, sőt 100 évvel ezelőtt, még tán rosszabbul.

Felhívjuk tehát az intéző körök figyelmét, hogy e népes, jó vidék derék lakói érdekében

valósítsák meg ama közóhaj, hogy K.-Vásárhelyt akár műasztalos tanműhelylyel, akár a nélkül egy 6 osztályu polgári fiúiskola létesíttessék.

Figyelő.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház jan. 31-én folytatta a közoktatásügyi költségvetés részletes tárgyalását.

A népnevelési szükséglet cziménél felszólal Komlóssy Ferencz, ki feltűnőnek találja, hogy míg a görög nyelv kérdéséhez oly sokan szóltak, a népoktatás iránt oly kevés népképviselő mutat érzéket. — Nagy István a magyar nyelv terjedésének fogyatékoságát a Dunán tuli határmegyékben s a felvidéken hozza szóba; majd a Sopron városi népiskolák német tannyelvűségére hívja fel a miniszter figyelmét.

A felsőbb leányiskolák tételénél Madarász József ezen intézetek tantervét oly módon kívánná változtatni, hogy a leányok a kereskedelmi pályára is képezhetnének.

A horvátországi 12 tanuló számára felvett ösztöndíjaknál Thaly Kálmán szólalt fel s kérdé, jelentkeznek-e oly horvát ifjak, kik magyar középiskolákban tanulnak? Gróf Csáky miniszter igenlőleg felelt.

Fenyvessy egy képzőművészeti palota létesítését mondja elkerülhetlenül szükségesnek.

A nemzeti muzeumnál Thaly, Fenyvessy és Herman szólaltak fel. A színművészeti akadémiánál ismét Fenyvessy szólt, kiterjeszkedve hogy a színház egyik első rangu művésznője még nincs szerződötve.

Az elszegényedett hazai írók, vagy ezek családjaiknak segélyezésére felvett 3500 frt tételénél Abrányi Kornél hatásos indokolással a tételt 15 ezer frtra felemeltetni indítványozza. Gr. Csáky miniszter kilatásba helyezte, hogy a jövő évi költségvetésben fog érvényt szerezni az indítványnak. Abrányi bizva a cultusminiszter ígéretében, elállott indítványától.

Még az egyházi céloknál volt discussio. Asbóth behatóan és érdekesen szolt a hazai neolog és orthodox zsidóság közti differenciákról, hangoztatva a lelkiismereti szabadság fentartásának szükségét minden irányban.

Ezzel az ülés véget ért.

A képviselőház febr. 1-én tartott ülésén elintézte a közoktatási költségvetést és megkezdte az igazságügyi budget tárgyalását. Busbach előadó ismertette a költségvetést s ezután a folytatolagos tárgyalás hétfőre halasztatott.

Két interpelláció történt. Vályi Arpád a miniszterelnökhöz, Balogh a honvédelmi miniszterhez intéztek interpellációkat az öngyilkossá lett Viczmándy önkéntes ügyében.

Igazgatói jelentése

Török Bálint kiegészítő-takarékpénztári igazgatónak.

A híven teljesített kötelesség megnyugtató öntudatával számolunk be az önk megtisztelő bizalma folytán vezetésünk alatt álló „Közdivásárhelyi kiegészítő takarékpénztár részvénytársaság”nak ötödik 1889. üzletévi forgalma és eredményéről.

A lefolyt év úgy közgazdaság, mint ipar és kereskedelem tekintetében vagy épen semmi, vagy igen kevés öröndetes emelkedést mutat a figyelmes szemlélő előtt.

* Kir. tanfelügyelő ur becses figyelmébe.

Iparunk és kereskedelmünk csaknem tétlenségre van kényszerítve; kivetelünket úgy, mint közvetítő kereskedelmünket a védvám teljesen tönkretette; esetleges belföldi szállításnál nélkülözzük a mindenekezt mozgató éltető-erőt: nincs vasutunk, mi nélkül versenyképes forgalmat még képzelni sem lehet. Igaz ugyan, tervben van egy helyi érdekű vasút; ez azonban, ha létesül is, véleményünk szerint nem fog megfelelni a vasúthoz kötött reményeinknek; mert sem időt, sem anyagi előnyt nem nyújtand a központtal való kereskedelemmel szemben, de sőt netán egy később építendő s Háromszékvármegye érdekeit felölölő, a székelly kereskedelemnek gőcpontot teremtő versenyképes pályát létesítésénél akadályul szolgáló.

Örömmel konstatáljuk, hogy gazdalközönségünk, habár csak jó középítményt ért is el, de azt (a lóhere és luczernamag kivételével) könnyen és jobban értékesítheti, s úgy az emelkedett termény, mint marhaárak jótékonyan folytak be a terhek elhordozására.

A pénzügyi viszonyai kezdetben igen kedvezők voltak; azonban november 2-án az osztr.-magyar bank a kamatlábát egész váratlanul teljes 1%-al emelte fel; ezt más pénzintézetek is nyomban követvén, a pénzár nemcsak pillanatnyilag, de egészen az év végéig a felemelt kamatláb mellett is feszült maradt.

Sajnálattal hozzuk a t. közgyűlés tudomására, miszerint társaságunknak pénztárosa Balogh János ur, ki intézetünk pénztárosi ügyeit lankadatlan buzgalom, kitartó munka és pontossággal mindnyájunk elismerésére méltóan, nemcsak a részvénytársaság alakulása óta, de évekkel megelőzőleg a szövetségzetnél is vezette, a városi tanácsnál elfoglalt állása folytán július hó végével intézetünkől megvált. Kísérje szíves szerencsekívánatunk e pályán is.

A megüresült pénztárosi állást pályázat útján óhajtottuk betölteni és azt ki is hirdettük; azonban felmerült eltérések folytán az ez utóni betöltés elmaradt.

A t. közgyűlés jóváhagyásának reményében igazgatóságunk Kupán József igazgató tagtársat kérte fel jelen állásának megtartása mellett a pénztárosi állás betöltésére, ki azt ideiglenesen a mai közgyűlés határozatáig el is fogadta, s dícsőretre méltóan töltötte be.

T. közgyűlés! Ha tekintetbe vesszük azon állás fontosságát, melyet egy pénzintézetnél a pénztáros foglal el, hol nemcsak szakismeret, de bizalom, pontosság, ember és üzlet-lelek személyes és aláírások ismerete nélkülözhetetlen, elengedhetetlen fő kellék: úgy el kell ismernünk, hogy ideiglenes választásunk tárgya nemcsak mi kívánni valót sem hagy fenn, de sőt valósággal nagy nyerelemény intézetünkre. Miért is tisztelettel kérjük a t. közgyűlést: ideiglenes választásunkat a jövőre is, hogy Kupán József igazgató és pénztáros maradhasson, jóváhagyni méltóztassék.

Az év második felében az osztr.-magyar bank brassói fiók intézeténél megkezdettük a giro-számla üzletágat.

Örömmel hozzuk a t. közgyűlés tudomására, hogy a lefolyt évben is forgalmunk minden üzletágban emelkedést mutat s lassan bár, de biztosan haladunk a kitűzött cél felé, és hogy számadásaikat semmi veszteség nem terheli.

A felsoroltak után, vonatkozással arra, hogy a zárszámadások a t. részvényeseknek már kézbesítve vannak, ha a t. közgyűlés tetszésével találkozik, azokat felolvasottaknak tekintve, az üzletágak egyenkénti számtani tételeit következőkben részletezzük:

Betét:	
1889. január 1-én egyenleg	108,468 frt 39 kr.
" év folytán betéttett 530 tételre	80,000 frt 16 kr.
1889. év I. és II. félévi tőkésítés	7,699 frt 72 kr.
Összesen	196,168 frt 27 kr.
1889. év folytán kifizettünk 351 tételre	33,134 frt 25 kr.
1880. decz. 31-én egyenleg	163,034 frt 02 kr.
Emelkedés	54,565 frt 63 kr.

Váltó-tárca:	
1889. január 1-én egyenleg	
1808 darab	251,466 frt 64 kr.
1889. év folytán leszámoltunk 6402 darab	912,209 frt 50 kr.
Összesen	8210 darab 1.163,676 frt 14 kr.
1889. év folytán beváltott 6002 darab	844,898 frt 14 kr.
1889. december 31. egyenleg	
2208 darab	318,778 frt — kr.
Emelkedés	67,311 frt 36 kr.

Jelzalog:	
1889. január 1-én egyenleg	
79 tétel	14,479 frt — kr.
1889. év folytán fizettünk 222 tételre	40,669 frt — kr.
Összesen	301 tételre 55,148 frt — kr.
1889. év folytán beváltott 229 tételre	39,653 frt — kr.
1889. december 31. egyenleg	
72 tétel	15,495 frt — kr.
Emelkedés	1,016 frt — kr.

Előleg:	
1889. jan. 1. egyenleg 13 elf.	2,156 frt — kr.
" év folytán kifizettünk 49 elf.	10,492 frt — kr.
Összesen	62 elf. 12,648 frt — kr.
1889. év folytán beváltott 46 elf.	9,629 frt — kr.
1889. december 31. egyenleg 16 elf.	3,019 frt — kr.
Emelkedés	863 frt — kr.

Folyó számla:	
1889. január 1. egyenleg	10,990 frt 54 kr.
" év folytán bejött	33,444 frt 49 kr.
X. esedékes kamat	804 frt 92 kr.
Összesen	45,239 frt 95 kr.
1889. év folytán kifizettetett	30,000 frt 11 kr.
" deczember 31. egyenleg	15,239 frt 84 kr.
Emelkedés	4,249 frt 80 kr.

Kölcsönjáradék:	
1889. január 1. egyenleg	653 frt 33 kr.
" év folytán esedékes	5020 frt 11 kr.
Összesen	5673 frt 44 kr.
1889. év folytán kiegyenlített	4845 frt 43 kr.
1889. december 31. egyenleg	828 frt 01 kr.

Pénztár-számla:	
1889. jan. 1. pénztár-készlet	4589 frt 68 kr.
" év folytán bevétel	1,477,377 frt 85 kr.
" " kiadás	1,469,479 frt 77 kr.
" decz. 31. pénztár-maradv.	12,437 frt 76 kr.
Összes forgalom	2,963,835 frt 06 kr.

T. közgyűlés! Ugy véljük: e számadatok híven visszatükrözik az igazgatóság egy évi munkálkodását, biznyságot téve annak ügybuzgóságáról. Lehetöleg röviden és érthetően igyekezzünk üzletágunkról beszámolni, áttérünk már most a nyerelemény-számlára és annak felosztására. Nyerelemény-számlánk 27,732 frt 17 kr. összegéből az alapszabályszerű tőkésítések, folyó fizetések, illeték, házbér, adó s más költségek levonása után 8511 frt 50 kr. tiszta nyerelemény áll a t. közgyűlés rendelkezésére. Ezen összeg felosztására a következő javaslatot van szerencsénk előterjeszteni:

az 1889. évi üzlet eredményeképp osztalékkul az 5. számú szelvény beváltására egyenként 4 frt 20 krt kifizetni, 1000 szelvényre összesen 4200 frt; alapszabályunk 102. §-a rendelkezése szerint a jótékony- és jutalék-számlának 251 frt és pedig:	
Igazgatósági jegyzőnek	60 frt.
Intézeti ügyésznek	40 frt.
Könyvelői gyakornoknak	50 frt.
Kereskedelmi iskolának	20 frt.
Tűzoltó-egyletnek	16 frt.
Kereskedő-ifjak alapítvány részletbe	5 frt.
Intézeti szolgának	20 frt.
»Erzsébeth« árvalház	5 frt.
»Stephanie« menház	5 frt.
»Rudolf« kórház	5 frt.
Iparostanoncz-iskola	10 frt.
Ev. ref. kepeváltási alap	5 frt.
Róm. kath. nagy oltár javára	5 frt.
Felsőbb tanintézet szegény tanulók	5 frt.

S végül nyerelemény-átvitelnek 1890-re 400 frt. Év folytán a jótékony-számla terhére még 38 frt 90 krt adtunk ki a t. közgyűlés jóváhagyása reményében, mely összeghez a most javasoltakat is hozzávéve, az 1889. évi nyereleményből 289 frt 90 krt lett e számlára fordítva.

Ezek után tisztelettel kérjük a t. közgyűlést, hogy jelentésünket úgy, mint a nyerelemény-számla felosztását tárgyzó javaslatunkat tudomásul venni, jóváhagyni, elfogadni és a t. felügyelőbizottság jelentésének meghallgatása után az 1889-dik üzletévre a felmentvényt megadni méltóztassék.

Kézdi-Vásárhely, 1890. febr. 4.
Tekintetes Szerkesztő ur!
Engedtessek meg nekem, hogy becses lapja t. olvasóit a háromszékvármegyei »Erzsébet« árvaléánynevelő intézet javára f. évi február 1-én rendezett álarozos tánczyizgalom lefolyásáról értesítem. A derék rendezőség élén álló elnökök népszerűsége, közkedveltsége már előre biztosítja a sikert. Reményünkben nem csalódtunk, mert bátran elmondhatjuk, hogy az árvalház bálja régi fé-

nyét, gazdag anyagi sikerét minden tekintetben fenntartotta.

Ilyen influenzás világban pedig ki hitte volna, hogy még tánczos is lesz? Ehez járult még az is, hogy a város és vidék intelligenciájának nagy része gyászol s így távol tartja magát az ideai báloktól.

Ennyi szomorú kilátás mellett bálozni csak s oly erős elhatározásu ember vezetése mellett lehet, mint minő Pásztohy Tibor kir. aljárásbíró, kinek példája vonz, lelkesít, eljárása megnyer és lekötötelez. Hát a derék társ elnök Tóth Gézáné urnő személyében nem hasonló eredményt idézett-e elő? De igen. Tóth Gézáné urnő oly szerzetreméltóan töltötte be háziasszonyi tisztét, mint bármelyik előde.

Kedves uri családja minden tagját volt szerencsénk a közügyek terén vezérként üdvözölni. Ő nagysága fellepése első volt ez alkalommal, dereméljük, hogy miként jó mamája, a humán ügyek lelkes barátja és pártolója tek. Szabó Mózesné urnő évtizedek óta mindig szívvel-lélekkel áldozott, tett, munkált e város közjólétéért s felvirágzásáért, úgy ő is méltó utóda fog lenni elődjének s versenyző társa áldozatkész testvéreinek a cselekvés terén. A jó cselekedet nem anyagilag, hanem erkölcsileg hozza meg a kamatot számunkra, ez pedig bizonynyal többet ér, mint hitvány pénz vagy üres frázis.

A szép bál ragyogó közönségét városunk és vidékünk kiváló része képezte. Hosszas volna egyen egyen felsorolnunk, hogy kik s minő színű, formájú öltözetben jelentek meg. Ezt tenni azért sem merjük, nehogy valakit kifeleldjünk s méltó neheztelést vonjunk magunkra. A ki ott volt, gyönyörködhetett, mulathatott, élvezhetett. Táncz, zene, étel, ital, czukrázat, disztítés, minden, minden kielégítette legfokozottabb igényeinket is.

A számos szép maszkok tarka csoportja, élceik, vidám társalgásuk a kíváncsiak egész tömegét vont maga után. A kottás nő egyike volt a legcsinosabb maszkoknak, kinek nemcsak ruhája, hanem találó megjegyzései is egyaránt hódítottak. A nap- és éj-királynők, a csinos, szelíd és szép galamb megüyerően pompáztak a díszes teremben. A tengerészek, a drótos, lantos és pojácz, valamint a két oláh menyasszony csinos és ügyes maszkok voltak. A kártyavető cigány nő nemcsak jól utánozta alakításával a cigány nőt, hanem pénzt is szerzett a jótékony czélra. A gyöngyvirág is méltó volt felvett nevéhez.

Az egész estély igen kedélyesen folyt le, a rendezőség vidéki tagjai: Csernátonból a Bernáld és Vajda kisasszonyok, K.-Szentlélekéről Gidófalvy Ilka és Könczey kisasszonyok, kitűnően feleltek meg tisztüknek, mivel nemcsak maguk, hanem számos ismerőseik, barátai társaságában jelentek meg a bálban. Torjáról Szentpétery Mari kisasszonya a dícsősége tekintetben, mert ezuttal, mint tudjuk, betegség miatt sokan nem jöhettek.

Folyt a táncz vidáman, kedélyesen; 40—50 pár járta a négyeseket; a fáradhatatlan elnök sem hagyta el régi jó szokását, ugyancsak kirugta azt a magyar csárdást Gidófalvy Ilka ő nagyságával úgy, hogy korrektség, izlés és technikai kivétel tekintetben is az első pályadíjat nyerni el.

A kredenz sem volt üres; ott is voltak, kik búbanatukat üzték. Szóval dícsősen, jól volt minden. A szép erkölcsi siker mellett az anyagi tiszta jövedelem 100 frton felül van.

Méltó tehát, hogy gratuláljunk ezért egy a derék rendezőségnek, mint a pártoló közönségnek. A farsang első bálja jól kezdődött s hisszük, hogy mindenki jól is fog végződni.

Dal, bor, zene, táncz a magyar ember kedélyfentartója. Adja Isten, soha el ne fogyjon!

Zúgó.

V i d é k.

Baróth, 1890. január 31.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Az én elemem a történelem; mikor tehát olyat hallok, vagy olvasok, mihez hiteles okmány alapján helyreigazítól, esetleg kiegészítőleg szólhatok hozzá, ritkán szoktam némán maradni.

A mint a lapokból olvastam, a hiressé vált márkosfalvi zászló maradvány a fővárosi muzeumban lett elhelyezve. Azt a világért sem mondom, hogy az ott nem volna igen jó és biztos helyen, de azt mint székelly mondom, hogy az ránk nézve — szerintem — éppen olyan jó, sőt illetékesebb helyett lett volna a »Székelly Nemzeti Muzeum«-ban elhelyezve; itt legalább az unokák is láthatták volna, mi alatt harozoltak a nagyatyák. Kocsis Gábor ur neve is élt volna köztünk a nép ajkán, szegény ember is könnyű szízzel láthatta volna, míg ellenben ott csak módosabb székellyek s olyanok is ritkán látják; itt mint ékesség is dísz tárgya lett volna a Muzeumnak, míg ott a tenger tündöklő

tárgy közt elmosódik, s még az utmutatás után is nehezen tud az idegen rábukkanni. Lám, Kosuth is csak tudta, hogy Magyarországnak országos muzeuma is van, de azért mégis Bem generális (Murad pasa) rendjélt Háromszéken kívánta elhelyeztetni. Kinek még 1848/49-iki ereklék volnának kezén, kövesse Kossuth Lajos példáját s igyekezzék a háromszéki, illetve a Székely Nemzeti Muzeumot gazdagítani.

En is nagyszámú 1848/9. erekléje fölött rendelzem, melyek miatt én az 50-es években sok hideget viseltem, de biz azok az én akaratomból nem fognak soha a fővárosi muzeumba vándorolni, mert azokra nézve végrendeletileg úgy intézkedtem, hogy a mint lelkem visszaadtam Istennek, váljanak a Székely Nemzeti Muzeum tulajdonaivá.

Ha Kocsis Gábor ur megtudta a zászlót őrizni, én is gondját tudtam viselni azon szónoklat és imának (eredeti nyomtatvány), melyet tábori lelkész Geizler János Brassóban a kérdéselt zászló felszentelése alkalmával elmondott.

A szónoklatot nem közölhetem, mert — — de az imát közlöm az idők és emberek jellemzésére szó szerint.

I ma. Terjeszd ki, nagy Isten! áldásodat ezen szent Zászlóra, áraszd rá a szentség jeleit, hogy támogassa a harcosokban a hitet, az engedelmisséget és a hazájok iránti hűséget, lángoló szeretetet. Add, hogy mint a győzelem biztos jele, mint erősítő és vigasztaló védangyal lobogjon sértetlenül serge előtt. Fedezd szárnyaiddal e benned bízó sereget, változtasd előtte az ellenséget, légy paizsa a háború ideje alatt, helyteszd e Zászló tetejére ama hatalmas angyalodat, ki által hajdan a népetet kintző assyriaikat letiportad, éreztess az ellenséggel, ki hazánkat szétdarabolni igyekezett, hogy a te oltalmazd alatt és az igazság mellett küzdő sereg győzhetetlen.

Azonban, békesség és engesztelés Istene! ki nem akarod, hogy testvérek öldököljék egymást, engesztelődjél és küldd a béke és szeretet angyalát népeid közé, hogy egymással kibékülvén, hazájok iránti hűségökben megerősödvén, e földi javak csendes élvezetében annyival inkább törekedjenek a mennyi jövök után. Áldd meg ur Isten szenteld meg e lobogót a te szent nevednek dicsőségére és magyar hazánk védelmére.

Ugy legyen.

Ha épen valaki a szónoklatot akarná olvasni; avagy az eredeti okmányt megtekinteni, ajtóm minden időben, bárki előtt nyitva áll. Különbösen nálam van mit látni és olvasni, akár bizony egy álló hétig is. Hja! pedig a föld is sokat megemésztett s az egerek is sokat megörlöttek.

Bitai Baikó Lajos.

Különfélék.

— Fényes esküvő. Ifj. Dobay János, lapunk f. szerkesztője, e hó 3-án d. u. 2 órakor tartá esküvőjét Bartha Vilma ő nagyságával. Az esküvői szertartást Székely János ref. pap végezte. Mint násznagyok, jelen voltak a vőlegény részéről: Bartók Károly polgármester, Szabó Albert nyomdatulajdonos, Barosa Miklós kir. törvényszéki aljegyző. A menyasszony részéről: dr. Bánffy Zsigmond és neje, zágoni Bartha Ferencz; mint nyoszolyó leányok: Bartha Janka Zágonból, Bartha Juliska Sz. Katolnáról. A közéleti munkásság kiváló egyénisége lévén szerkesztőnk, nem maradtak el a különböző helyekről érkezett üdvözlések sem, melyek közül ki kell emelnünk a «Kézdivásárhelyi Műkedvelő Egyesület»-ét. A fiatal egyesület egy díszes virág-csokorral emlékezett meg, melynek szalagján a következő felirat volt látható: «Szeretett Elnökének — esküvője alkalmából, K. Vásárhely, 1890. február 3. a Műkedvelő Egyesület.» A küldöttség Wass Ferenczné, S. Tóth Albertné, ifj. Czimbalmos Ferencz, Czirmai Árpád és S. Tóth Albert nyomdavezetőből állt. A ritka csinos csokrot S. Tóth Albert egyesületi művezető rövid üdvözlő beszéd kíséretében nyújtotta át. A boldog pár meghatottan mondott köszönetet e nem várt és nem remélt kitüntetésért. Esküvő után Ko-

vásznára mentek a vőlegény szülői házához, hol gazdag lakoma s a kézdivásárhelyi nyomda személyzetének üdvözlő távirata várta már és a vig lakomán a szebbnél-szebb toasztok sem maradtak el. Áldás, boldogság kísérje frigyöket. (Sinoer.)

— A „Kézdivásárhelyi önkéntes tűzoltó-egyesület.” Városunk e népszerű intézménye hova-tovább több-több tért hódít. Derék főparancsnoka, ifj. Kovács Dániel ur alig egy éve, hogy átvette a vezérisztet, már ott áll a csinos és díszes mászóház, mely a technikai kiképzés oly lényeges eszköze, mint az írónak a ténca és penna, szabónak az olló, tanítónak a könyv, kereskedőnek a bolti helyiség. A 14 év óta fennálló egyesületnek most jutott osztályrészül az a szerencse, hogy technikai kiképzését rendszeresen megkezdhesse. Mint halljuk, az új alapszabályok is megerősítést nyertek, s az alakuló közgyűlés nem sokára meg fog tartatni. A városi tűzrendészeti szabályzat értelmében minden városi polgár és lakos köteles 18 éves kortól 40 évig, a ki erre testi épességénél fogva alkalmas, az egyesület kötelékébe lépni. Nagyon szép is volna, ha e város egy testületben láthatná tetterős lakóit, kik vész esetén szívvel-lelkelkel látnának a munkához. Reméljük, hogy az új aláírások, midőn a dolog kissé válogatva fog menni, a város minden tisztja érzésű, jó polgára és lakója sorakozni, csatlakozni fog. Azon alkalomból a főparancsnokot a tagok haláljuk és elismerésük jeléül meglepetésben fogják részesíteni.

— Rudolf trónörökös emléke Párisban. Rudolf trónörökös halálának szomorú emlékü évfordulója alkalmából a párisi nagykövetség és a magyar és osztrák kolona nem rendezett semmiféle hivatalos jellegű gyászmisét. Mindössze is Hoyos gróf nagykövet és a követség tagjai mint egyszerű magánemberek a saint-francois xavier-i templomban mentek, hogy az elhunyt trónörökös lelki üdvéért imádkozzanak.

— A pénzügyminiszter balesete. Wekerle Sándor pénzügyminiszter febr. 1-én d. u. nagy veszedelemben forgott. Sétakocsizást tett a városban szazatérben, az Andrássy-uton, nem messze az oktogéntől, egy terhes kocsit összeütközött a fogatával. A lovakat hajtó miniszter már nem volt képes az irányt megváltoztatni s a teherkocsi rudja beütött a miniszter egyik lovának szügyébe. Az ütéstől a lovak megvadultak s örületes gyorsasággal kezdtek vágatni végig az Andrássy-uton. Megfékezésük lehetetlen volt s a kocsit elragadták pár percz alatt egész a városligeti viztoronyig. Itt aztán sikerült a miniszternek a homokos és bucskás talajra terelni a lovakat s nagy nehezen meg is fékezte őket. Addigra a kocsit összezúzódtott ugyan, de szerencsére sem a miniszternek sem kocsisának nem történt semmi baja.

— Munkácsy estély. Munkácsy Mihály kitűnő hazánkfia szombaton adta az ez idei saison első estélyét. A soiré-re csak mintegy 100 vendég volt hivatalos, de ezek a párisi nagyvilág színejavát képviselték. — Az estély kedélyes és sikerről voltát Komáromi Mariska és Döme Zoltán nagyban előmozdították művészi énekükkel. A magyar kolóniából jelen voltak az estélyen: Szilvinyi őrnagy katonai attaché, Türr tábornok, Latinovics Leo, báró Schindler és Székely Samu.

— Bot és revolver. A temesvári „Südungarische Reform” szerkesztője, ifj. Steiner Károly, egy minapi cikkében hivatalos hatalommal való visszaélést lobbant szemére Ivanovits Sándor temesvári főszoalabirónak, ki ennek következtében elküldötte hozzá Kinszky grófot és Radicsit, főszoalítva őt, hogy vonja vissza vádját. Mivel ezt Steiner kerekén megtagadta, a főszoalabiró fegyveres elégtételt kért tőle, a mit szintén megtagadott, sőt lapjában kijelentette, hogy a nála megjelenő párbajsegédeként ezentul egyszerűen kido-batja. Ivanovits két tanu társaságában megvárta Steinert a megyeház előtt s tetteleg inzultálta. A megátadott revolvert vett elő s kétszer rálőtt a főszoalabiróra, de mindakét golyója ozált tévesztett. A lövések után elsielt. Ez eset városszerte nagy riadalmat és megdöbbenést keltett.

— Keltős kivégzés volt tegnapelőtt Szegzárdon. A nagyszokolyi háromszoros gyilkosság két fő-czinkosán, Molnár János és Molnár Mihály paraszt embereken hajtótták végre a halálos ítéletet. A kir. kuria harmadik társukat is bitófára ítélte, de a királyi kegyelem örökös rabságra változtatta át büntetését.

— Az akasztófa mint játék. Borzalmas eset történt Tisza-Kálmánfalván. Bárány Pál földmives m. hó 28-án templomba ment és felügyelet nélkül hagyta otthon hat éves fiát és öt éves leánygyermekét. A képes naptárt nézegették s abban véletlenül egy akasztás rajzára találtak. Így jutottak ama gondolatra, hogy akasztósdit játszanak. A szoba közepén fogas gyanánt egy özölöp volt beverve s a kis fiu — miután hiába biztatta kis nő-

vérét, hogy akaszsa föl magát — maga állott a székre s egy kendővel felkötötte magát a özölöp kiálló szegére. A lányka elvitte a széket s kacagva nézte rugdalódzó testvérét. Egy idő múlva oda-tette ismét a széket, de az akkor már halálal küzdő gyermek a végtusa kinjaiban mindannyiszor kiökte maga alól. A lánykát ez még inkább mulattatta s csak akkor szállta meg a felelem, midőn bátyja az alája tolt székre többé fel nem állott s mozdulatlanul légott a özölöpn. — Mire Bárány Pál hazajött, már meglermedve, hidegen találta gyermekét.

Farsang.

— A kézdivásárhelyi kaszinó bálja, mint már többször is jeleztük, a jövő szombaton lesz. A közönség teljes érdeklődéssel tekint elébe s méltán, mert a rendezőség minden, tőle kitelhetőt megtett a siker érdekében. Ugy halljuk, hogy városunk összes társadalmi osztályai részt vesznek benne, az iparosozástól az intelligenciáig s így örvendünk, hogy ezen derék kultur-intézmény bálja kellő méltatásban részesül az egyesület tagjai részéről épen akkor, midőn az egyesület is nagy-értékű könyv-rendeléssel igyekezett a tagok érdekeit, óhajait teljesíteni. De másfelől igen sokakat vonz e bálba az a fontos körülmény, hogy a rendezőség sok oly kellemes és szellemes meglepetésben részesítendő a bálzó közönséget, melyben régen nem volt alkalma részesülni. Minden meglepetést el nem árulhatunk, mert tiltja a diszkreczió, de jeleznünk kell, hogy a füzér-tánc igen kedves perczeket fog szerezni. Tizenkét egymás-nál változatosabb figura lesz, melyek szellemességben egymást mulják felül; egy nehányat ide jegyzünk belőlük csak úgy izeltől, lesz pl. szem-bekötődi, zászló, koczka, angyal, ördög, Margitavirág, keztyű, sörös-kancsó, köszöntő, virágcsokor, ujság, tölcser, egér, mindannyi humoros, mulatódi kis figurák, a melyeken a közönség, hisszük, kedvesen el fog mulatni, gyönyörködni. A tánczenedek meg valóban kedves ujdonságok lesznek, miniatűr kis ujságok, különféle színű selyem fonál akasztókkal, írónnal csinosan fölserelt, elegáns kiállításban. Egy szóval a kaszinó bálja oly kedvesnek, látogatottnak ígérkezik, minő régen nem volt s reméljük, hogy közönségünk is a megérdemelt pártolásban részesítendő.

— A pestmegyei bálra — mely tudvalevőleg febr. 11-én lesz — javában folynak az előkészületek. A meghívók, igen izléseken, ivory-crème színű papíron, Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye rózsaszínben nyomott czimerével vannak ellátva, már legnagyobb részben szétküldettek. A kik azonban esetleg nem kapták volna meg s erre igényt tartanak: sziveskedjenek a bálbizottsághoz (Budapest, vármegyeház) fordulni. A női tánczenedek — mint már jeleztük is — igen becses emléktárgyak lesznek; az egyes táncosokhoz kiváló művészeink: Roskovics, Margitay, Innocent és Szárics urak adják a rajzokat. Leleményes összeállításuk általános meglepetést fog kelteni.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Fekete selyem-szövetek 60 krtól 11 frt 65 krig méterenkint.
Sima és mintázott (180 különböző minőségben). Küld egész öltözetekre és darabonként portó- és vámmintázott G. Henneberg (os. és kir. udv. szállító) Zürichben.
Minták postafordultán. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A «Székelyföld» 10-ik számában 1890. január 31-iki kelettel Krénitzky Károly ur által közzétett valótlan állításokra ezuttal — miután az ügy a bf. bíróság előtt van — csak annyit kívánok megjegyezni, hogy igen is nemcsak kereskedő vagyok, hanem több helyi humánus egyesületnek s intézetnek évtizedek óta becsületesen álló tagja s tisztviselője, ki mindig tiszta kezekkel munkált, s épen azért nem mosakodási czélból, hanem tagtársaim iránti kötelességből, kik felhívtak arra, tartottam szükségesnek ama senkit nem sértő nyilatkozatot közzétenni.

Most, midőn Krénitzky Károly ur beismeri, hogy az ő bántalmazásában részt nem vettem s annál jelen sem voltam, itélje meg bárki, hogy jogosult volt-e egy állítólag alvó keresmárostól, ki engem nem is látott — kocsisa és szolgálója előadása és bizonyítása alapján (!?) — ama hírlapi szörny-szülöttel illetni.

A szolgáló arcuzl ütését, valamint a petroleum elöntésére és felgyújtására vonatkozó meséket mint alaptalan dolgokat, visszautasítom.

S megjegyzem, hogy a kászoni uraknak eme

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

czikk aljára vezetett, de 3 nappal korábban kelt nyilatkozata a Krénitzky Károly ur 31-iki előadására bizonyítékul nem szolgálhat általánosságban hely, tények, módok és körülmények előadása nélkül; s ezen világgá bocsátott nyilatkozatok bizonyára nem a Krénitzky-féle állítások nyomtérkére adatnak ki, mert arról a nyilatkozók még nem is bírhattak tudomással. Mire vonatkozhatnak tehát, majd kitűnik a bíróság előtt, mert én az értelmi szerződés vádját még a Krénitzky ur előadásában sem látom.

K.-Vásárhelytt, 1890. február 5-én.

Kovács Károly.

H I R D E T É S E K

BIZTOS GYÓGYSZER

az

influenzás köhögés

ellen a

kovácsnai Horgác-z-viz.*

Ára üvegenként 4 kr.

Kapható Fejér Jánosnál
K.-Vásárhelytt.

* Vegyelemzése közelebből várható.

Máriazelli gyomor cseppek.

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Védjegy.

al, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellett használati utasítás az is fel van tüntetve, hogy az Kémsztérben, Gúzek H. könyvnyomdájában nyomtatott.

Máriazelli Labdacsock.

Ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 ft. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 ft. 20 Kr., 2 tekercs 2 ft. 20 Kr., 3 tekercs 3 ft. 20 Kr. A Mariazelli gyomor cseppek és Mariazelli labdacsock nem titkos szerek, a gyógyható anyagoknak összetétele, minden használati utasításban fel van sorolva.

A Mariazelli gyomor cseppek és Mariazelli labdacsock kaphatók

Kapható: Kézi-Vásárhelytt Kovács Ferencz gyógyszerárán; Tusnádon (fürdő) Dobay Sándor gyógyszerésznél.

15-43

Szives megfigyelésül!

Ezerszer és ezerszer jónak bizonyult és orvosi tekintélyek, valamint számtalan magán személyek bizonyítványai által kitüntetett készítmények:

Dr. MILLER mohnövénynedve

meglepi hatással van köhögés, rekedtség, torokfájás, elnyálkásodás, keletkező gümőkör, egyáltalában a légzési szervek minden bántalmi ellen.

Tégelyben gyermekek és felnőttek számára.

Egy tégely ára 50 kr oszt. ért.

Dr. MILLER görcs elleni balzsama számtalanszor fényesen igazolva gyomor-fájás és gyomorgörcs hányás, vérhas és puffadás ellen.

Használati utasítással együtt nagy üveg ára 1 ft 50 kr, fél üveg ára 80 kr o. é.

TYUKSZEM-BALZSAM, hathatós szer tyukszem, szömölcs, fájós bőrvastagodás ellen.

Egy doboz használati utasítással együtt 48 kr o. é.

Kézi-Vásárhelyen valódián kaphatók: Fejér L. fiaí urak divat-szövet és kézműárú-raktárában.

7-24

ÉRTESÍTÉS.

A kézdivásárhelyi takarékpénztár

17-ik évi

RENDES KÖZGYÜLÉSE

1890. február 23-án délután 2 órakor fog az intézeti helyiségben megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a múlt évi üzleti működésről.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. A tiszta nyereség felosztása feletti intézkedés.
4. Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentvény megadása.
5. Elhalálozás következtében üresedésbe jött egy igazgatói állás betöltése az alapszabály 34-ik §-a értelmében.
6. Indítványok tárgyalása az alapszabály 16. §-a értelmében.
7. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kinevezése az alapszabály 23. §-a értelmében.

A közgyűlésre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabály 17. §-a értelmében minden részvényes személyesen vagy meghatalmazottja által — kinek azonban részvényesnek kell lenni — gyakorolhatja szavazati jogát, és köteles minden részvényes a gyűlést megelőzőleg részvényét szelvényeivel együtt a pénztárnál elismervény mellett letenni.

Kézi-Vásárhelytt, 1890. febr. hó 4-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

„RÉPÁTI”

ÉGVÉNYES-SAVANYUVIZ

a monarchia legszénsavdusabb és legtisztább égvényes savanyu-vizei közé tartozik.

Orvosi tekintélyek nyilatkozata szerint **kitünő sikerrel** használtatik: a **légzőszervek betegségeinél, vese- és gyomorbajokban, a húgyszervek bántalmainál** stb. Ezen betegségek ellen a „répáti” savanyúviz a legkellemesebb s egyszerűs mind a leghathatósabb gyógyító szer.

Gazdag szénsav tartalmánál fogva, mint élvezeti viz, igen kellemes izzel bír.

Borral elegyítve, pompás üdítő ital, **savanyubb borokhoz használna páratlan.**

A töltés egy legkitünőbb töltő-készülékkel eszközöltetvén, a palaczkba töltött viz a forrás vizével vegytartalmilag teljesen azonos marad.

A „répáti” savanyúviz mindig friss töltésben és valódi minőségben kapható raktáron:

Kézi-Vásárhelytt: Kupán József, Sepsí-Szentgyörgyön: Séra István, Uzonban: Khon Dániel uraknál.

A „répáti” savanyúviz kútkeszelőse:

György József

Kászón-Impéren, (Csikmegye.)

13-30